

Undervisningsplan tysk

Der undervises i tysk fra 1. – 9. klassetrin, to ugentlige undervisningstimer

De centrale kundskabs- og kompetenceområder er at:

- lytte/ forstå og tale (mundtligt tysk)
- læse tysk
- skrive tysk
- udvikle fornemmelse for, hvordan mennesker i Tyskland tænker og føler i deres modersmål

Sprog anses som redskab til at forstå en anden kultur og en anden måde at tænke og føle på. Sprogundervisningen skal understøtte og åbne for en positiv holdning over for andre kulturer og en anden måde at se verden på. At lære et fremmedsprog kræver, at eleverne øver sig i at lytte, ikke kun til de egentlige ord, men også til det ”usagte” som ligger i tonefald og gestik.

Formålet med tyskundervisningen er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt på tysk.

Eleverne skal opleve den dimension i sproget, som går ud over sprogets funktion som informationsformidling. Eleverne skal få et indblik i, hvordan mennesker i Tyskland føler og tænker.

Viden om kulturelle og samfundsmæssige forhold skal indgå i undervisningen.

Igennem sammenligning mellem tysk og dansk skal forståelsen for både modersmålet og fremmedsproget styrkes, og evnen til at iagttage sproglige fænomener og deres betydning skal skærpes.

Faget skal indgå i et tværfagligt samarbejde med f.eks. dansk og historie for at styrke elevernes forståelse for de grammatiske strukturer og de historiske sammenhænge.

Slutmål

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til at

- forstå og bearbejde en kendt / ukendt tekst på 9. classes niveau
- føre enkle samtaler om hverdagsmønstre
- forstå nuancer og vendinger i sproget, som tydeliggør den tyske kultur i forhold til den danske.

- tilegne sig gloser og grammatiske former gennem opslagsværker eller andre relevante medier
- skrive korrekte sætninger med hjælp af ordbogen
- kende de grundlæggende tyske levevilkår og værdier, den tyske kultur og historie.
- have stiftet bekendtskab med vigtige tyske personligheder

Trinmål efter 3.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til at

- blive fortrolige med det tyske sprog
- forstå korte sætninger og vendinger i forbindelse med den nære omgivelse
- bruge ord og korte sætninger aktivt i sproglig og øvelser
- udtale tysk korrekt
- blive fortrolige med den tyske folkelige kulturskat gennem fortællinger og folkesange

Trinmål efter 5.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til at

- lytte og forstå sætninger og udtryk i forbindelse med nære og genkendelige emner, som familien, skolen, indkøb
- udtrykke sig på tysk, herunder om sig selv og familien i korte sætninger med særlig vægt på spørge- og svareformer
- læse og forstå korte alderssvarende tekster om genkendelige emner
- kunne læse højt for hinanden og foran klassen
- kunne iagttage ligheder mellem tysk og dansk
- kunne besvare spørgsmål skriftligt til en læst tekst
- kunne skrive korte sætninger om nære og genkendelige emner
- kunne de tyske bøjninger i nutid og datid for de vigtigste regelmæssige og uregelmæssige udsagnsord
- kende til ordklasser og navneordets køn
- have udbygget deres viden om Tyskland igennem fortællinger og alderssvarende litteratur

Trinmål efter 7.klasse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig med en sikker og god udtale

- forstå det talte sprog, når det drejer sig om genkendelige emner, som fritid, familie, venner, skole...
- udtrykke sig selv mundtligt såvel skriftligt i enkle sætninger om kendte emner
- forstå hovedindhold i en alderssvarende læsetekst
- begynde at besvare spørgsmål til en tekst mere frit
- kende til ordstilling og modalverber
- arbejde sikkert med en ordbog
- have en fordybet viden om levevilkår i Tyskland inden for de emner, som bygger på elevernes erfaringsverden

Trinmål efter 9.klasse

Undervisningen skal lede mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og kompetencer, der sætter dem i stand til at

- forstå hovedindholdet af talt tysk, som det forekommer i forskellige dagligdagssituationer
- spørge om og udveksle informationer om kendte emner
- forstå tekster inden for kendte emner
- kunne finde meningen frem i en ukendt tekst på niveau svarende til 9.klasse
- forholde sig kritisk til de læste tekster
- kunne udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog
- anvende ordbøger og grammatiske oversigter
- udtrykke sig (med hjælp af ordbogen) skriftligt i stilform
- drage sammenligninger mellem tysksproget kultur og egen kultur
- have stiftet bekendtskab med forskellige biografier af vigtige tyske personligheder

Udviklingen i undervisningen:

Udviklingen i undervisningen fremgår af progressionen i de beskrevne trinmål, som leder frem mod de beskrevne slutmål. Udviklingen kan beskrives som følger:

1. klasse:

Emner er den nære og genkendelige omgivelse, som f.eks. klasseværelset, farver, tal, ugedagene, måneder, tøj, kropsdele, dagens aktiviteter, familie og kammerater. Digte, rim og remser, tyske finger – og børnelege og tyske folkesange bruges til at styrke sprogforståelsen og til at øve sproglige vendinger. Dertil kommer enkle samtaler i faste spørge- og svareformer og øvelser til at reagere på nemme opfordringer. Klassen taler mest i kor, men børnene skal øve sig også enkeltvis. Der kan fortælles Grimms eventyr.

2. klasse:

Emnerne bliver udvidet til f.eks. natur, planter og dyr, mere om familien, venner, andre klasser, indkøb. Nye børnelege bliver introduceret, hvor evnen til at sige noget alene foran klassen bliver styrket. Der fortsættes med alderssvarende digte, rim og remse, folkesange og fortællinger. Enkle sætningsstrukturer og samtaler skal øves, arbejdet med spørge- og svareformer fortsættes.

Der kan fortælles fabler.

3. klasse:

Der øves lidt længere digte, evt. et lille skuespil. Det skal øves mere, at eleverne siger noget alene. Ordforrådet bliver udvidet til håndværk, skolevej, transportformer, omgivelsen i byen og på landet. Klassen øver enkle bøjningsformer (verber) og ordklasser. Singularis og pluralis af navneord skal øves.

4. klasse:

På dette klassetrin bliver undervisningen udvidet med læseøvelser og skriftlig tysk.

Eleverne øver sig med at skrive noget, de allerede kender fra den mundtlige undervisning. Det skrevne læses op i klassen, først i kor og senere enkeltvist.

Sprogundervisningens rytmiske del (med digte, sange, rim og remse) fortsætter, den fylder bare mindre tid i undervisningstimen.

Den grammatik, eleverne har gennemgået i danskundervisningen i 3. klasse bliver gjort bevidst på tysk i 4.klasse.

Eleverne skal begynde at arbejde mere bevidst med gloser.

De første læsetekster bliver introduceret.

5.klasse:

Læsetekster, som vedrører elevernes hverdag, familie... bliver introduceret. Eleverne lærer, at finde svaret på stillede skriftlige spørgsmål i teksterne.

Grammatisk beskæftiger klassen sig med udsagnsordets bøjninger i nutid og datid, eventuelt med de uregelmæssige bøjninger.

Digte, vers og sange er stadigvæk en del af undervisningen.

Sprogleg, ordleg og små dialoger har en vigtig plads i undervisningen.

6.klasse:

Eleverne lærer at arbejde med ordbogen. De første nøjagtige oversættelser bliver lavet.

Nu bliver der systematisk opøvet et ordforråd til forskellige hverdagsemner, som f.eks. møbler/lejlighed/hus, fritidsinteresser, indkøb....

Sprogøvelser og dialoger bliver udvidet.

Grammatisk bliver 5.klasses grammatik gentaget. Nu går man over til de uregelmæssige bøjninger, førnutid og modalverber.

Eleverne bliver introduceret til systematiske grammatikøvelser.
De tyske forbundslande/ den tyske geografi gennemgås.

7.klasse:

Grammatikken bliver gentaget og fordybet. Som nyt grammatisk emne behandles tillægsordets bøjninger og kasus. Eleverne anskaffer sig små opslagsgrammatikker. Nu skal de lære selv at kunne slå en grammatisk bøjning op.

Ordforrådet bliver udvidet.

Skriftligt øver eleverne at kunne formulere sig mere frit. Læsetekster er alderssvarende, men må nu gerne indeholde flere ukendte ord. Eleverne skal lære at forstå meningen med en tekst, selv om de ikke forstår alle ord.

Der bliver fortalt mere på tysk, og igen er opgaven at forstå hovedindhold i det fortalte uden at kunne forstå hvert eneste ord.

Eleverne øver selv at udtrykke sig mundtligt mere spontant på uvante spørgsmål/situationer.

8.klasse:

Grammatikken bliver øvet efter behov. Eventuelt arbejdes der med, om førnutid dannes med at være eller at have.

Undervisningen fortsætter på samme måde som i 7.klasse. Læseteksterne og det fortalte tysk bliver mere krævende.

Der skrives de første referater som forberedelse til stilskrivning i 9.klasse.

9.klasse:

Grundgrammatikken bliver gentaget og fordybet.

Der arbejdes med forskellige taleøvelser nu uden, at det ordforråd eleverne skal bruge til en bestemt taleøvelse eller et emne bliver øvet først.

Der skrives stile. Eleverne skal udtrykke sig frit ved hjælp af en ordbog.

Et af emnerne er tysk popmusik. Sangtekster oversættes sådan, at oversættelsen lyder rigtig i forhold til sangens rytme, uden at ordene skal oversættes slavisk.

Samfundsmæssige/ historiske emner ligesom tyske film kan behandles i 9.klasse.